

'munt d'herba en el 'prat'; o bé són indiferents en aquest respecte (logud. *muju* 'tronc gruixut', roms. *mu-che*; també el basc *mukuru*, *-ulu*, si bé aquest potser és autòcton i independent, MOGOTE, DCEC); l'emilià *mōç* 'pilot, munt' estudiat per Bertoni (ZRPb. 5 xxxv, 67) indica el mateix; i només l'it. *mucchio* 'munt, pilot' sembla suposar ū (però també podria potser explicar-se per influència d'*ammucchiare*).³ Potser serà bo d'afegir la versemblança que dóna a la connexió amb aquell mot basc i a tot aquest conjunt etimològic el fet de ser un mot específicament ibero-romànic, car *MUTULUS* no sembla pas ser mot indoeuropeu, sinó del substrat mediterrani, que alguns volen retrobar en el tipus ibero-basc estudiat a *MODORRO* (cf. Schuchardt, *RIEB VIII*, 333), i no sense versemblant parentela etrusca. Per a més bibliografia i discussió d'alguns punts especials, remetem al *DCEC/DECH*, en especial la nota 1 per a la molt incerta connexió amb el fr. *meule* 'garbera' i les seves variants.

DERIV.: *Mollonar* o *amollonar* 'delimitar amb mollons o fites': «negú no gos tallar fusta --- en la Mola de Catí --- segons que serà *mollonada*», doc. tortosí de 1341 relatiu als Ports de Beselit-Tortosa, *BABL XI*, 410; *AlcM* el cita d'un altre passatge del mateix i d'un de 1404, i *lo moylonat* substantivat en un de 1342; avui com a valencià s'usa més aviat *amollonar* [*CRos, Dicc.* 1764, p. 260 «amojonar»], almenys en la zona central: els pobladors de l'Albufera demanaven que «no caiguera aigua roja» al gran estany, i per això el Municipi de València va *amojonar-la* cap a 1924-5, m'explicaven al Palmar (1962): convé que només hi vagin les aigües bastant netes de les sèquies de reg, que altrament el sediment de l'aigua terrosa, a través dels decennis, aniria colgant-la; *amollonament, amollonador*.

+ *Mollonera*, valencià, 'el termenal, la línia de partió amb un altre terme': a Toris anàrem seguint la *mojonera* amb Dosaigües, i després la *m.* amb Go(de)lleta; a Lutxent la *mollonera* amb la Pobra del Duc; a Picassent anomenen *Camí Mitger* a un que hi passa la *mollonera* amb Alcàsser; d'altra banda també se serveixen del mot sense pensar tant en l'extensió longitudinal, quan diuen a Ontinyent, parlant d'un camí, que la Font de Gorgoróbio és 1 km. abans de la *mollonera* de Fontanars, o a Antella quan situen una casa «quasi a la *mojonera*» de Gavarda (1962).

Del mateix ètomon **MŪTŪLONEM*, que ha donat *molló*, amb tractament integralment popular de -r'l-, prové *modoló* 'garbera, munt de garbes', mot amplament difós per tot el domini cat. or., amb extensions en ross. i part SE. del cat. occid.: frases com «tinc dos *mudulons* a l'era» les he sentides a diverses comarques d'aquesta àrea, no sols entorn de Vic (L'Estany, 1935); la tramuntana tombà un *modoló* 1609 (Jer. Pujades, *Dieta* II, f° 132); ja el trobem des dels orígens de la transmissió escrita: «mittere ignem in messum sive congeriem frugum, quod vulgo dicitur *modolós* sive *garbera*» en doc. ross. de 1202 (*InuLC*, s. v. *garbera*); *AlcM* el cita en les *Constit. de Catalunya* de 1588ss.; mentre que el mot sembla haver es-

tat estrany des d'antic a les Illes i al P. Val., car OPou implica ja que és mot seu de Girona, que els seus hostes valencians substitueixen per *muntó*: «les forques --- amontonar: acervare; *mudaló* o *muntó*: acervus» (*TbPu.*, 86).

El tractament del grup -TUL-, de tipus conservador, al costat del de *molló*, radicalment popular, no causa estranyesa en una llengua com la nostra, on tenim *rodolar*, *tremolar*, *sòcol* etc., ni certament pot donar peu a dubtes sobre l'etimologia, sigui de *molló*, sigui de *modoló*, més que més pertanyent els dos mots a àrees diferents dins el territori lingüístic, i a compartiments semàntics distints. Podem també suposar que en el sentit agrícola, convivint, en el llatí tardà, quasi amb el mateix significat, *METULA* i **MUTULONE*, la influència d'aquell havia d'ajudar a mantenir la -U- d'aquest quan s'usava en aquest sentit.

Localment el mot es presenta amb alguna diferència formal. En alguns llocs dissimilat en *mudaló*, i aplicant-ho també a un munt de qualsevol cosa,⁴ com ho fa especialment en el B. Emp., una narració de Victor Català: «allà s'acurulla un gros *moladó* de cendres, en quin fons una lucerna de terra nos conta de la pira que aixecarien enmitg del carrer» (*BABL X*, 373); la col·laboradora de Llofriu escrivia «*amolador*: pila, feix, munt» (*BDLC IX*, 341) que hem de mirar com una mala notació de *moladó* (amb influència del verb *amoladonar* o sense), com ja sembla haver fet Moll (*AORBB III*, 28, mal col·locat a l'article *MOLA* a la p. 24).

El cas és que mots comparables es devien estendre, ací i allà, fins a Ribagorça, car no dubtem que és el mateix (si bé amb caiguda local de la -d- intervocàlica i -g- antihlàtica) el mot que hom registra per a 'pilot d'herba' a Benasc: *mogoló* segons Griera (*BDC VI*, 32), *mologón* segons Ferraz (p. 79), de nou amb metàtesi. Al Nord d'Andorra, ja en domini llenguadocià de l'Arieja, hi ha *moudouloú* «petit tas de foin» a la part baixa i superior de la Vall d'Ausat-Saurat, i amb metàtesi *mouloudouú* a la part mitjana (Fahrholz, *W. u. W. Ariège*, 95; Rohlf's, *Le Gc.*, 2 85, § 364 (132, § 445)).

Ara bé, amb definitiva confirmació de l'etimologia *MUTULONEM*, trobem el mot a Aragó, amb la conservació de la sorda, que és pròpia de la fonètica alt-aragonesa: *motolón* propi de Bielsa, Fanlo (Rohlf's), Ordesa, Torla, Linás de Broto, i Vall de Tena (A. Kuhn, *RLiR XI*, 88, 187, 200), format per un apilotament de 13 a 15 *garbicas*, amb «una garba con culo arriba, que protege el *motolón*».⁵

Crec que, d'altra banda, *MUTULONEM*, obeint a la síncope, donà en llengua d'oc **modlon*, allà però amb el significat general de 'pilot, munt'. Ja apareix en el segon quart del S. XIII, en *Jaufré*: «despoilat se'n don: / an fait dels draps tal u *molon* / desotz, que si-tot caseg<u>és, / non cre que ja mal si fesés» (v. 408). Això té gran extensió en els parlars moderns: gascó *mouloin* (Palay), roergàs *mouloú* «monceau ---» (Vayssier) i en rodanès és especialment un 'munt' o 'grup' de gent: en la massa dels estudiants del Ferigoulet «n'avié proun, sus lou *mouloun*, quauquis-un,